

Talsu Galvenās bibliotēkas un novada publisko bibliotēku krājuma komplektēšanas vadlīnijas

Talsos, 2022. gadā

Talsu Galvenās bibliotēkas un novada publisko bibliotēku krājuma komplektēšanas vadlīnijas izstrādātas, balstoties uz Talsu Galvenās bibliotēkas krājuma attīstības koncepciju 2021.-2025.

Jauno grāmatu iegāde

1. Jaunās grāmatas tiek iegādātas pēc Talsu novada bibliotekāru iesūtītajiem sarakstiem.
2. Talsu Galvenā bibliotēka grāmatas pasūta un iepērk, ņemot vērā lasītāju vēlmes, bibliotekāru un izdevniecību ieteikumus. Talsu Galvenā bibliotēka veido lasītāju grāmatu ieteikumu sarakstu, ko izskata un izvērtē Krājuma komplektēšanas komisijas pārstāvji.
3. Saņemot iepriekšminētos pieprasījumus un sarakstus IRAN veido kopēju pasūtījumu: izdevniecībām, SIA Virja LK, Latvijas Grāmatai:
 - 3.1. grāmatas;
 - 3.2. audiovizuālos materiālus – plates, diski.
4. Jauno grāmatu apstrādi veic Talsu Galvenās bibliotēlas Informācijas resursu attīstības nodaļa. Grāmatas pēc apstrādes tiek sadalītas novada bibliotēkām un Galvenās bibliotēkas krājumos.
5. Talsu Galvenā bibliotēka un novadu bibliotēkas (pēc izvēles) iesaistās mērķprogrammā Bērnu žūrija, Grāmatu iepirkuma programmā publiskajām bibliotēkām.

Preses iegāde un glabāšana

6. Talsu Galvenajā bibliotēkā prese tiek iegādāta, vadoties pēc lasītāju pieprasījuma, izdevuma ieinteresētības no lasītāju puses, pēc izdevuma lietderības, aktualitātes, izziņas materiāla, pēc bibliotekāru ieteikumiem.
7. Novada bibliotēkas presi pasūta katra atsevišķi, vadoties pēc lasītāju pieprasījuma un izdevuma izziņas materiāla.
8. Talsu Galvenā bibliotēka un novadu bibliotēkas periodiskos izdevumus glabā balstoties uz lasītāju pieprasījumiem un dokumentu izvietojšanas iespējām. Talsu Galvenā bibliotēka reģionālos laikrakstus “Padomju Karogs” un “Talsu Vēstis” glabā neierobežotu laiku.
9. Periodikas glabāšanas kritēriji Talsu Galvenajā bibliotēkā:

- 9.1. esošā gadā un iepriekšējo 2 gadu laikā izdotie laikraksti, atsevišķos gadījumos senāki;
- 9.2. žurnāli - esošā gada un iepriekšējo 5 gadu izdevumi, iespējami izņēmumi;
- 9.3. rokdarbu žurnāli - esošā gada un iepriekšējo 8 gadu izdevumi, iespējami izņēmumi;
- 9.4. žurnāli psiholoģijas nozarē - esošā gada un iepriekšējo 8 gadu izdevumi, iespējami izņēmumi;
- 9.5. žurnāli veselības un medicīnas nozarē - esošā gada un iepriekšējo 6 gadu izdevumi, iespējami izņēmumi;
- 9.6. žurnāli bērniem un jauniešiem - esošā gada un iepriekšējo 5 gadu izdevumi, iespējami izņēmumi.

Zelta fonda komplektēšana

10. Talsu Galvenā bibliotēka no dāvinājumiem veido speciālu krājumu Zelta fondu. Par Zelta fondā iekļaujamiem materiāliem lemj krājuma komisija.
11. Zelta fondā iekļaujamo materiālu atlases kritēriji:
 - 11.1. materiāla veids - pamatā grāmatas, var tikt komplektēti periodiskie izdevumi un citi materiāli;
 - 11.2. izdošanas laiks - izdevumi līdz 1940. gadam, var tikt komplektēti jaunāki materiāli;
 - 11.3. druka - vecā druka (gotika, fraktūra), atsevišķos gadījumos jaunā druka (antīkvas burti);
 - 11.4. valoda - pamatā latviešu valodā, atsevišķos gadījumos svešvalodā;
 - 11.5. unikalitāte - samērā reti izdevumi;
 - 11.6. izdevuma nolietojuma pakāpe - labā, vidēji labā stāvoklī, nebojāti vai nedaudz bojāti izdevumi;
 - 11.7. izdevuma atbilstība bibliotēkas krājuma attīstības politikai.

Dāvinājumu pieņemšana un komplektēšana

12. Dāvinājumi ir viens no Talsu Galvenās un novadau bibliotēku krājuma papildināšanas avotiem.

13. Krājumā tiek pieņemti dāvinājumi, kas atbilst Talsu Galvenās bibliotēkas krājuma attīstības pamatprincipiem un kritērijiem.
14. Bibliotēka ir tiesīga izlemt, vai dāvinātie izdevumi bibliotēkai ir nepieciešami. Par dāvinājumu iekļaušanu Talsu Galvenās bibliotēkas krājumā lemj bibliotēkas krājuma komisija.
15. Talsu Galvenā un novada bibliotēkas dāvinājumus pieņem no:
 - 15.1. Latvijas Nacionālās bibliotēkas;
 - 15.2. organizācijām;
 - 15.3. fiziskāsm personām.
16. Dāvinājumus pieņemšanas kritēriji:
 - 16.1. izdošanas laiks - pēdējo 5 gadu daiļliteratūra un pēdējo 3 gadu nozaru literatūra, ja dāvinājums nav bibliotēkas krājumā;
 - 16.2. izdevuma nolietojuma pakāpe - nelietots vai mazlietots, dāvinājumiem jābūt labā fiziskā stāvoklī;
 - 16.3. valoda - pamatā latviešu valodā, var tikt pieņemti arī svešvalodās;
 - 16.4. izdevuma atbilstība bibliotēkas krājuma attīstības politikai;
 - 16.5. izdevums ar kultūrvēsturisku nozīmi novadā vai novadpētniecības izdevumi.
17. Pirms dāvinājuma pieņemšanas bibliotēkām ir tiesības lūgt dāvinājuma sarakstu, lai izskatītu tā atbilstību krājuma veidošanas politikai.
18. Dāvinājumu uz bibliotēku piegādā dāvinātājs.
19. Talsu Galvenajai un novada bibliotēkām ir tiesības atteikties no dāvinājuma un saņemtos dāvinājumus, kas nav nepieciešams krājumam, nodot tālāk publiskajām bibliotēkām, skolu bibliotēkām, piedāvāt lietotājiem.
20. Bibliotēkas negarantē dāvināto izdevumu pastāvīgu glabāšanu, tie var tikt norakstīti.
21. Dāvinājuma pieņemšanas gadījumā, tas pāriet bibliotēkas īpašumā un bibliotēka ar to var brīvi rīkoties.

Krājuma norakstīšana

22. Talsu Galvenā un novadu bibliotēkas ir tiesīgas norakstīt krājumu.
23. Krājuma norakstīšanas iemesli:
 - 23.1. nolietoti izdevumi;

- 23.2. izdevumi novecojuši pēc satura;
- 23.3. liekie dubleti;
- 23.4. bojāti izdevumi;
- 23.5. nozaudēti izdevumi;
- 23.6. izdevumi un citi dokumenti nav atgūstami bibliotēkas lietotāja vainas dēļ;
- 23.7. bibliotēkas krājuma profilam neatbilstoši iespieddarbi un citi dokumenti.

Talsu Galvenās bibliotēkas informācijas resursu attīstības nodaļa
Aīda Arhipova, Silvija Stinkeviča, Sanita Krauze, Sanita Balode, Lita Zandberga
Vadlīnijas aktualizētas 2023. gada 16. janvārī.